

Z A P I S N I K

48. sjednice Programskog vijeća HRT-a održane 28. rujna 2017. godine u sobi 107A, objekt B-30, I. kat

Započeto u 11:00 sati

PRISUTNI: Zdravko Kedžo, Neda Ritz, Ivica Maštruko, Maja Sever, Vlaho Bogišić, Zorislav Lukić, Nikola Baketa, Ivica Lučić, Aleksandar Milošević i Dean Šoša.

ODSUTNI: Robert Markt, (ispričao se)

OSTALI PRISUTNI: Kazimir Bačić, glavni ravnatelj HRT-a, Bruno Kovačević, zamjenik ravnatelja PJ Program i v. d. glavnog urednika HTV 1, Tomislav Štengl, v. d. glavnog urednika HTV 2, Sanja Škorić, v. d. glavne urednice HTV 3, Tončica Čeljuska, v. d. glavne urednice HTV 4, Katarina Periša Čakarun, v. d. rukovoditeljice RJ IMS, Vladimir Kumbrija, v. d. glavnog urednika HR 1, Jadranka Rilović, v. d. glavne urednice HR 2, Nevenka Dujmović, v. d. glavne urednice HR 3, Tanja Baran, v. d. glavne urednice Radija Sljeme, Igor Čutuk, rukovoditelj RJ Komunikacije i Mirjana Bujdo Vađina, tajnica Programskog vijeća HRT-a.

Sjednicu je sazvao predsjednik Vijeća g. Zdravko Kedžo. Utvrdio je da je nazočno devet članova Programskog vijeća HRT-a te da postoji kvorum za donošenje pravovaljanih odluka.

Za današnju sjednicu Vijeća, predsjednik Vijeća predlaže sljedeći dnevni red:

- 1. Ovjera zapisnika 46. redovne sjednice i hitne 47. sjednice Programskog vijeća HRT-a**
Izjavitelj: Zdravko Kedžo, predsjednik Programskog vijeća HRT-a
- 2. Izbor dopredsjednika Programskog Vijeća HRT-a**
Izjavitelj: Zdravko Kedžo, predsjednik Programskog vijeća HRT-a
- 3. Hrvatski jezik u programima Hrvatske televizije i Hrvatskog radija**
Izjavitelj: Tihomir Janjić, voditelj službe Jezik i govor
- 4. Jesenska programska shema**
Izjavitelj: Bruno Kovačević, zamjenik ravnatelja PJ Program
- 5. Praćenje ispunjavanja obveza HRT-a definiranih Ugovorom i Zakonom o HRT-u**
- 6. Razno**

Predsjednik Vijeća, Zdravko Kedžo, naveo je da je u međuvremenu bilo i drugih prijedloga točaka dnevnog reda. Stoga će ukratko objasniti razloge zašto predlaže ovakav dnevni red. Naveo je kako je jedan od prijedloga bio da se u dnevni red uvrsti emisija *Hrvatska uživo* koja više nije u programskoj shemi, a razlog zašto to nije učinio jest činjenica da Vijeće nikada nije raspravljalo o nekoj emisiji pod posebnom točkom dnevnog reda, pa čak i kada se radilo o emisiji kao što je *Dnevnik*. Smatra da se navedeno može raspraviti kroz dvije točke današnje sjednice, a to su *Jesenska programska shema* i *Praćenje ispunjavanja obveza HRT-a definiranih Ugovorom i Zakonom o HRT-u* koja je standardna točka dnevnog reda na svakoj sjednici Vijeća.

Drugi pristigli prijedlog bio je da se izmijeni redosljed točaka dnevnog reda i to na način da se točka *Hrvatski jezik u programima Hrvatske televizije i Hrvatskog radija* stavi na posljednje mjesto što on osobno smatra neprihvatljivim jer se radi o tematskoj sjednici koja je dogovorena prije dosta vremena.

Aleksandar Milošević, član Vijeća, naveo je da je osnovni zadatak Vijeća praćenje ispunjavanja obveza HRT-a definiranih Ugovorom i Zakonom o HRT-. Stoga predlaže da se dnevni red današnje sjednice izmijeni na sljedeći način:

- 1. Ovjera zapisnika 46. redovne sjednice i hitne 47. sjednice Programskog vijeća HRT-a**
- 2. Praćenje ispunjavanja obveza HRT-a definiranih Ugovorom i Zakonom o HRT-a**
- 3. Izbor dopredsjednika Programskog Vijeća HRT-a**
- 4. Jesenska programska shema**
- 5. Hrvatski jezik u programima Hrvatske televizije i Hrvatskog radija**
- 6. Razno**

Smatra da bi točka Praćenje ispunjavanja obveza HRT-a definiranih Ugovorom i Zakonom o HRT-u trebala biti na drugom mjestu jer se često iscrpe do te točke ili nisu u punom sastavu, osobito iz redova kuće. Smatra da situacija na HRT-u pokazuje da ovo mora biti prioritet Vijeća. Stoga ostaje kod svog prijedloga za promjenu redosljeda dnevnog reda današnje sjednice.

Zdravko Kedžo, predsjednik Vijeća, naveo je da on kao član Vijeća i predlagatelj dnevnog reda ostaje kod toga da se ne mijenja redosljed točaka dnevnog reda današnje sjednice jer činjenica da se iscrpe do točke o praćenju ispunjavanja programskih obveza HRT-a može samo značiti da su i točke prije te točke o programskim obvezama jednako važne i zaslužuju dugotrajnu raspravu. Ujedno je naveo da on osobno nije prepoznao izvanrednu situaciju na HRT-u koja bi zahtijevala da ta točka bude na početku. Ostaje kod predloženog dnevnog reda, ali će prijedlog kolege Miloševića staviti na glasovanje.

Ivica Maštruko, član Vijeća, naveo je kako je primijetio, prema pristiglim e-porukama, da je već pet članova Vijeća podržalo prijedlog g. Miloševića pa se on pridružuje tom prijedlogu kao šesti glas, odnosno prihvaća prijedlog da glasuju o prijedlogu kolege Miloševića.

Zdravko Kedžo, predsjednik Vijeća, stavlja na glasovanje prijedlog kolege Miloševića da se dnevni red današnje sjednice izmijeni i da glasi:

- 1. Ovjera zapisnika 46. redovne sjednice i hitne 47. sjednice Programskog vijeća HRT-a**
- 2. Praćenje ispunjavanja obveza HRT-a definiranih Ugovorom i Zakonom o HRT-a**
- 3. Izbor dopredsjednika Programskog Vijeća HRT-a**
- 4. Jesenska programska shema**
- 5. Hrvatski jezik u programima Hrvatske televizije i Hrvatskog radija**
- 6. Razno**

Predsjednik Vijeća utvrđuje da je prijedlog kolege Miloševića prihvaćen (šest glasova „ZA“) uz napomenu da će on u ovom dijelu staviti svoje izdvojeno mišljenje.

Slijedom navedenoga utvrđuje se

**IZDVOJENO MIŠLJENJE g. ZDRAVKA KEDŽE,
predsjednika Programskog vijeća HRT-a**

„To da je točka dnevnog reda tematske sjednice Vijeća o hrvatskom jeziku u programima Hrvatske televizije i Hrvatskog radija pomaknuta na posljednje mjesto osobno smatra neprimjerenim, promašenim te sramotnom i lošom porukom“.

Ivica Lučić, član Vijeća, naveo je kako se on pridružuje mišljenju predsjednika Vijeća u tom smislu jer je jezik prevažno pitanje.

Vlaho Bogišić, član Vijeća, slijedom izdvojenog mišljenja predsjednika Vijeća naveo je kako smatra da je sjednica o problemima jezika toliko važna da bi trebala postojati posebna sjednica samo s tom točkom dnevnog reda.

Ivica Lučić, član Vijeća, naveo je kako se u tom pogledu slaže s g. Bogišićem da bi to trebala biti posebna sjednica.

Dean Šoša, član Vijeća, pridružuje se stajalištu kolege Bogišića i kolege Lučića te također smatra da s obzirom na dostavljeno Izvješće o jeziku i govoru navedena tema treba biti raspravljena na posebnoj sjednici.

Predsjednik Vijeća, g. Kedžo, predlaže da prijeđu na dnevni red sjednice.

Utvrđuje se da je sjednici Vijeća pristupila gospođa Ritz, te je sada prisutno 10 članova Vijeća.

Ad. 1. Ovjera zapisnika 46. redovne sjednice i hitne 47. sjednice Programskog vijeća HRT-a

Predsjednik Vijeća utvrdio je da su članovi Vijeća dobili zapisnike 46. redovne i 47. hitne sjednice Programskog vijeća te moli članove Vijeća da se izjasne prihvaćaju li zapisnike u tekstu kako su im dostavljeni.

Neda Ritz, članica Vijeća, navela je da je zbog svog izlaganja na 46. sjednici Vijeća dužna ispriku koja glasi:

„Na prošloj sjednici Programskog vijeća neosnovano sam i netočno usporedila rad Siniše Kovačića sa smijenjenim urednikom Otvorenog Domagojem Novokmetom te se gospodinu Kovačiću ovim putem javno ispričavam na pogrešci.

Gospodin Kovačić nije smijenjen s dužnosti vršitelja glavnog ravnatelja HRT-a, već se po isteku mandata 1. listopada 2016. godine vratio u redakciju IMS-a gdje profesionalno obavlja sve radne zadatke.“

Predsjednik Vijeća, g. Kedžo, predlaže da prijeđu na glasovanje o prihvaćanju zapisnika s prošlih sjednica Vijeća.

Predsjednik Vijeća utvrdio je da su članovi Vijeća jednoglasno, glasovima svih nazočnih članova Vijeća (10 glasova „ZA“) prihvatili zapisnik 46. redovne sjednice i hitne 47. sjednice Programskog vijeća HRT-a.

Ad. 2. Praćenje ispunjavanja obveza HRT-a definiranih Ugovorom i Zakonom o HRT-a

Nikola Baketa, član Vijeća, naveo je kako je na prošloj sjednici Vijeća zatražio odgovore i objašnjenja u vezi s analizama prema kojima je maknuta emisija *Hrvatska uživo* te je danas obaviješten da će g. Bruno Kovačević, na današnjoj sjednici Vijeća odgovoriti na njegova pitanja. Naveo je da je izričito tražio pisano očitovanje te stoga i dalje ostaje pri tome da mu se pisanim putem dostave odgovori i spomenute analize.

Iz izvješća Povjerenika za korisnike usluga HRT-a koja su članovima Vijeća dostupna putem *Sharepointa* pokušao je utvrditi koji su to glavni prigovori na emisiju *Hrvatska uživo* jer je glavno objašnjenje programskog vodstva bilo da je ta emisija prepolutička.

Naveo je kako su ti politički prigovori različiti pa tako neki prigovaraju da emisija s jedne strane favorizira Crkvu, a s druge strane da napada Crkvu, da brani Milanovića, a napada Predsjednicu RH itd.

Naveo je kako je promatrao razdoblje od pet godina u kojem je emitirano oko 1300 emisija *Hrvatske uživo* iako dio podataka nedostaje pa je odbacio oko 300 emisija. Radi se oko 4500 priloga u tih pet godina, te tih 28 prigovora predstavlja 0,62% priloga koji su upitni.

U Programu rada HRT-a koji je predstavljen krajem prošle godine Programskom vijeću HRT-a i Nadzornom odboru HRT-a stoji da će se gledateljima omogućiti stabilna programska shema i pritom ustrajati na podizanju kvalitete sadržaja uvodeći nove standarde i formate kako bi sadržaji od javnog interesa bili zastupljeni u skladu s programskim načelima. Navedeno je da će Prvi program ustrajati u praksi maksimalnog senzibiliziranja javnosti za probleme manjinskih zajednica te pratiti djelovanje nevladinih udruga i civilnog društva u specijaliziranim emisijama, te još važnije, i u redovitim informativnim te magazinskim emisijama kako bi se izbjegla getoizacija istih. Kao kritični faktor uspjeha navodi se poštovanje stabilne programske sheme i uvažavanje navika gledatelja, a u Programu rada dva se puta spominje emisija *Hrvatsko uživo* i to kada se navodi da će teme koje promiču civilno društvo i temelje demokracije, a prate rad udruga iz nevladinog sektora, i dalje svoj medijski prostor naći u emisiji *Hrvatska uživo*, a regionalne će sadržaje i dalje pratiti *Regionalni dnevnik*, te u dijelu koji se odnosi na *Glas Hrvatske* gdje se navodi sljedeće: „U 2016. je također započeta suradnja s emisijama *Dobro jutro Hrvatska* i *Hrvatska uživo* te s *Glasom domovine*, što je trend koji će se održati i u 2017.“.

Programom rada za 2017., kojemu je Vijeće dalo podršku, izričito je utvrđeno da će emisija *Hrvatska uživo* i dalje biti u shemi u 2017., da bi sada ta bila emisija maknula bez adekvatne zamjena za teme koje se tiču senzibiliziranja javnosti za probleme koje se tiču manjinskih zajednica, djelovanja nevladinih udruga i civilnog društva te sličnih specijaliziranih emisija. Postavio je pitanje je li napravljeno išta da se pronade adekvatna zamjena za ukinutu emisiju *Hrvatska uživo*. Ujedno je naveo kako očekuje da se na postavljena pitanja odgovori pisanim putem te da mu se dostave analize na temelju kojih se tvrdi da je *Hrvatska uživo* prepolitička.

Zdravko Kedžo, predsjednik Vijeća, naveo je kako smatra da neće biti problema s dobivanjem odgovora pisanim putem. Ideja je bila da se što više odgovora dobije na sjednici, ali ono što nije moguće može se dostaviti i pisanim putem.

Naveo je kako je kolega Baketa pod ovom točkom dnevnog reda koja glasi „Praćenje ispunjavanja programskih obveza HRT-a“ govorio o emisiji koje više nema.

Aleksandar Milošević, član Vijeća, predlaže da Vijeće na pitanja kolege Bakete, koja su postavljena prije dosta vremena i upućena rukovodstvu HRT-a, odmah dobije odgovore.

Zorislav Lukić, član Vijeća, naveo je da s obzirom na to da je očito da se ovo pretvara u raspravu o jednoj emisiji želi reći kako on osobno nije za to da se na sjednicama raspravlja samo o jednoj emisiji. Postavio je pitanje je li to jedina emisija koja je ukinuta jer ako nije smatra da bi Vijeće trebalo raspravljati o svim tim emisijama, a ne samo emisiji *Hrvatsko uživo*, čime ne dovodi u pitanje sadržaj i kvalitetu te emisije.

Nezamislivo mu je da se ističe samo jedan projekt odnosno emisija te da ta emisija bude u drugačijem statusu od drugih ukinutih emisija. Za njega je to apsurdno.

Zdravko Kedžo, predsjednik Vijeća, naveo je kako Vijeće ne raspravlja o jednoj emisiji, ali da se u ovom slučaju radi o pravu sudionika rasprave da u okviru točke „Praćenje ispunjavanja programskih obveza“ raspravljaju i o tome.

Maja Sever, članica Vijeća, navela je kako ona neće govoriti o emisiji *Hrvatska uživo* već o poštovanju programskih obveza HRT-a u proteklom razdoblju. Smatra da Hrvatska radiotelevizija nije dobro pokrivala sve programske obveze javnog servisa. Jedna od važnih programskih obveza je pravodobno i istinito informiranje javnosti te će se zadržati na tom segmentu u svom izlaganju tako što

će dati nekoliko primjera zbog kojih smatra da HRT nije dobro obavljao tu funkciju. Navela je kako je ovih dana jedna od udruga branitelja podnijela zahtjev da se odgodi *Noć kazališta* zbog dana sjećanja na žrtve Vukovara, a središnji *Dnevnik* HRT-a to nije ni spomenuo iako je to bila vijest u svim medijima. Isto to se odnosi i na godišnjicu štrajka glađu radnica Kamenskog. Svjesna je da Vijeće ne može utjecati na uređivačku politiku HRT-a, ali smatra da to spada u rubriku ispunjavanja programskih obveza informiranja javnosti. Hrvatska radiotelevizija je tijekom ljeta uporno ignorirala utakmice NK Osijek u Europi iako su se uredno prenosile utakmice Dinama, Hajduka i Rijeke. Propusti unutar emisija su svakodnevni i vrlo veliki zbog čega se često ruši profesionalni ugled HRT-a, navodeći kao primjer vijest koja je objavljena u *Dnevniku*, o tome da je ploča u Jasenovcu postavljena za vrijeme bivše SDP-ove Vlade iako cijela javnost zna da to nije istina. Navela je kako programske službe HRT-a objavljuju bizarna priopćenja poput onoga da će se tužiti svatko tko objavi fotomontažu o dva velika kita kod Lošinja. Smatra da to nije u skladu s programskim obvezama svih platformi HRT-a. Navela je da podaci Agencije za elektroničke medije pokazuju konstantni pad gledanosti programa HRT-a i da je program HRT-a u odnosu na ostale televizije najlošije ocijenjen iako u javnim priopćenjima HRT-ove službe objavljuju drugačije.

Dok zemlju trese afera Agrokor, HRT središnju informativnu emisiju započinje s mogućom promjenom Dana državnosti. Dok svi mediji u svijetu, u regiji i Hrvatskoj objavljuju da je premijerka Srbije gay osoba, središnji *Dnevnik* HRT-a to prešućuje i tog podatka nigdje nema. Ujedno je navela kako je 22. srpnja 2017. *Dnevnik* počeo sa 17 minuta zakašnjenja bez dobrog objašnjenja urednice i voditeljice tog *Dnevnika*, a zatim objavom priopćenja gdje se za taj tehnički i programski promašaj optužuje bivša Uprava koja u ovoj kući nije više od godinu dana. Smatra da se programsko vodstvo HRT-a treba dobro preispitati zbog čega se uništava profesionalni ugled HRT-a i time ruši gledanost i relevantnost informativnog programa i uopće programa HRT-a.

Nikola Baketa, član Vijeća, naveo je kako su njegova pitanja jasno određena: je li analiza rađena samo za emisiju *Hrvatska uživo* ili i za druge emisije? Ako je rađena samo za tu emisiju, zašto je to tako? Ako te analize postoje i za druge emisije, volio bi ih vidjeti.

U svom izlaganju rekao je da su u Programu rada HRT-a za 2017. navedeni određeni ciljevi kao što je praćenje djelovanja nevladinih udruga i civilnog društva u specijaliziranim emisijama, te da se u istom tom Programu rada navodi ta konkretna emisija. Zanima ga kako će ta emisija, koja je ukinuta, biti zamijenjena odnosno kako će se te teme koje je ta emisija obrađivala sada pokrивati.

Neda Ritz, članica Vijeća, navela je da je na Vladi danas najavljeno potpisivanje Ugovora Vlade s HRT-om koji će stupiti na snagu 1. siječnja 2018., ali da se još uvijek radi prema starome Ugovoru koji vrijedi do kraja ove godine. Smatra da je Ugovor najbolji u dijelu koji govori o principima i misijama. Što se tiče ukidanja emisija navela je kako se od prvog dana zalaže da se, pri ukidanju dugogodišnjih emisija, vodi računa o tome da se obrazlože razlozi ukidanja i čime se emisije zamjenjuju. Navela je kako nije ukinuta samo emisija *Hrvatska uživo* već i druge emisije te se pojavljuju nove emisije koje je pokušala gledati, ali da mnoge od njih nije izdržala pogledati do kraja. Čini joj se da je tendencija da program ide više prema lepršavosti i zabavi. Navela je kako su se promijenili profili programa, a HTV 3 reprizira samo emisije koje nisu skupe, uz napomenu da joj je nejasno da jesenska shema na tom programu započinje reprizama.

Navela je da se nisu baš stigli osvrnuti na ljetnu programsku shemu koju su uglavnom obilježile reprize iako među njima ima i repriza izvrsnih emisija kao što su *U potrazi za Marko Polom*, emisija o stambenoj problematici te *Betonski spavači*.

Pohvalila je dokumentarnu emisiju *Hrvatski premijeri osobno*.

Vlaho Bogišić, član Vijeća, naveo je kako je očito da postoje određene poteškoće u radu Vijeća koje su normalne, ali da sada neće trošiti vrijeme na to već će odmah predložiti razradu poslovnčkih odredbi Vijeća.

Na početku rasprave o ovoj točki pojavio se problem oko rasprave, analize ili upozorenja na određene programske sadržaje. I on smatra da nije dobro da su ti sadržaji posebna točka dnevnog reda sjednica

Vijeća, ali da bi bilo dobro te sadržaje pozicionirati u pojedinu od makro točaka tako da sadržavaju prostor za vlastite zaključke i vlastito raspravno vrijeme.

Naveo je kako se u radu ovog tijela više puta zapitao o vlastitoj reprezentativnosti jer je predsjednik Vijeća više puta upozorio članove Vijeća kako pravo praćenje programskih obveza ne dolazi iz onih dijelova civilnog društva koji su ih predložili za ovu funkciju već iz cjeline javnosti.

Jasno mu je da je analiza Ugovora, kako je postavljena ova točka, trajna i podrazumijeva određenu razinu apstrakcije. Prateći život televizije, radija i mreža HRT-a želi se očitovati javnosti i predsjedniku Vijeća u tom smislu na sljedeći način. Naveo je kako on doista nije predstavnik Društva prijatelja dubrovačkih starina pa niti svoje književne leksikografske ili kulturne zajednice već se u duhu upozorenja predsjednika Vijeća osjeća kao pripadnik onog dijela javnosti koja je gubitnik tranzicije. Hrvatska radiotelevizija se u svojim programima, a pogotovo u načinu prezentacije programa, želi pozicionirati kao medij dobitnika tranzicije što je legitimno i što je vidljivo iz onoga o čemu je govorila gospođa Ritz o okretanju programskih sadržaja prema estradnom, zabavnom, sportskom... i nemanju sluha za onaj dio hrvatske javnosti koji nije na društvenim mrežama i kabelskim televizijama. Naveo je kako je u sklopu ove točke dnevnog reda u posljednjih nekoliko mjeseci zapazio nekoliko problema od kojih je neke, uz pomoć ljudi iz kuće već raspravio, pa će ih sada ukratko naznačiti.

Ni u jednom se programskom dokumentu HRT-a, o čemu su već nekoliko puta raspravljali, ne govori o crnoj kronici jer to nije uobičajeno za javni medij. Crna kronika je po prirodi stanja hrvatskoga društva zanimljiva i normalno je da su javne figure medijima zanimljive, ali kada su te figure prije svega iz prostora crne kronike odnosno kada su takve osobe predmet opservacije sudova, dužnost je javnog servisa, ako ga već toliko ekstenzivno prati, da javnost ne dovodi u zabunu iz tog rakursa, a ne iz rakursa njegove sposobnosti da bude nešto drugo.

Drugi je problem, na koji su bili upozoreni tijekom ljeta od strane javnosti i koji je veliki problem programskog sadržaja, duhovnost programskog sadržaja HRT-a. Smatra da bi te duhovnosti trebalo biti i više nego, ali da treba bolje programski definirati te praviti veliku razliku između Boga i raznih Crkava, a pogotovo agnostika koji su reprezentativna skupina. Naveo je da, ako već imamo vjerske i duhovne sadržaje, onda u te sadržaje moraju ulaziti i agnostici i da se i o njima u tim sadržajima treba raspravljati. Čini mu se da, kada je ovo ljeto bilo velikih rasprava o vjerskim i duhovnim programskim sadržajima, uopće nije bilo rasprave o njihovom duhovnom karakteru već o crkvenom modelu raznih crkava kroz javni servis da bi se slale neke druge poruke. Radi se o programskoj razini na kojoj treba raditi i više i bolje nego do sada. Naveo je kako bi bilo najbolje da se i na drugim programima radi ono što radi HR 1, da se duhovni sadržaji prezentiraju na način da mali duhovni interpretatori duhovnosti kvalitetno govore što je i tko je Bog.

Završno se osvrnuo na kulturne sadržaje navodeći da je *Kulturni kolodvor* bio kulturna sramota u protekla tri mjeseca programskog sadržaja.

Dean Šoša, član Vijeća, naveo je kako se danas nalaze u neobičnoj situaciji jer sve što govore pod ovom točkom dnevnog reda zapravo mogu reći i pod točkom jesenske programske shema, pa je ovaj put predsjednik Vijeća na neki način i bio u pravu.

Naveo je kako će reći nešto o jednom trendu u programima HRT-a u posljednje vrijeme, a to je da mu se čini da se odustaje od ideje da javni sadržaji mogu biti i gledani sadržaji. Kao primjer navodi emisiju *Labirint* koja je svojevremeno imala dosta veliku gledanost dok se emitirala nedjeljom poslijepodne, pa čak i ponedjeljkom kada joj je promijenjen termin, a radi se o jedinom unutarnjem političkom magazinu HRT-a. Naveo je kako, bez obzira na to što HRT ima specijalizirane kanale, jedan unutarnji politički magazin i vanjsko politički magazin može biti i na općem kanalu. Ne može povjerovati da u situaciji u kojoj živimo unutarnja politika ne može biti toliko zanimljiva da bude i gledana. Smatra da pomicanje *Labirinta* na specijalizirani kanal sužava broj gledatelja, ako ni zbog čega drugoga onda zbog dostupnosti odnosno nedostupnosti tog kanala u pojedinim dijelovima Hrvatske. Isto se može reći i za emisiju *Global* koja prati vanjsku politiku. Javni sadržaji mogu biti gledani i ne treba ih marginalizirati već u njih treba ulagati više resursa i novca.

Ujedno je naveo kako bi pohvalio rukovodstvo HRT-a što više ne moraju gledati emisiju Tihomira Dujmovića, ali smatra da se i dalje u programima HRT-a angažiraju vanjski suradnici za poslove koje

mogu raditi zaposlenici. Kolegica Ritz je spomenula serijal *Hrvatski premijeri* i pohvalno je da se rade takvi serijali, ali smatra da je besmisleno angažirati vanjske suradnike za emisiju koja je u potpunosti utemeljena na arhivi HRT-a. Nije protiv vanjske suradnje, ali smatra da se ona treba rabiti samo kako bi HRT dobio neku dodanu vrijednost.

Maja Sever, članica Vijeća, navela je kako bi se nadovezala na kolegu Šošu i htjela bi predsjednika Vijeća pitati smije li ona javno na sjednici Vijeća izreći točne postotke gledanosti spomenutih emisija.

Zdravko Kedžo, član Vijeća, naveo je kako ne razumije pitanje i da postotke gledanosti rade stručne službe, a ne on. Moli kolegicu da se javi za riječ i kaže svoje mišljenje o tome.

Maja Sever, članica Vijeća, navela je kako nju zanima jesu li ti podaci poslovni podaci koje ona ne smije javno iznositi ili smije to javno reći.

Zdravko Kedžo, član Vijeća, naveo je kako on ne može znati što sve spada u poslovne podatke HRT-a te da će uskoro odrediti stanku koju ona može iskoristiti da to pita nekoga drugog jer se radi o poslovanju HRT-a što nije u nadležnosti Vijeća.

Ujedno se osvrnuo na izlaganje kolege Šoše navodeći da je već zamolio da se ne upotrebljavaju imena i prezimena autora emisija za koje se iznosi neka kritika ili čak izražavanje dragosti što se ta emisija više ne emitira.

Pledira na članove Vijeća da se ne bave onime što nije u ingerenciji Vijeća kao što su honorari, vanjska suradnja, ljudski resursi itd.

Vlaho Bogišić, član Vijeća, naveo je da, iako mu je neugodno, mora upozoriti predsjednika Vijeća da se i sam nastoji koliko god je to moguće držati Poslovnika kada govori kao predsjednik Vijeća ili traži raspravu ili repliku. Naveo je kako nije siguran je li Poslovníkom o radu Programskog vijeća predviđeno koliko članovi Uprave mogu govoriti na sjednici Vijeća te moli da se i njihovo izlaganje svede na pet minuta.

Zorislav Lukić, član Vijeća, naveo je kako bi zahvalio Hrvatskoj radioteleviziji na tome što je našla snage progovoriti o jednom od najmračnijih trenutaka hrvatske povijesti u seriji *Čuvar dvorca*. Serija je u potpunosti opravdala očekivanja i čini mu se da je uvjerljivost u kojoj serija uspjeva dokazati krajnju nemilosrdnost tog režima u kojem se država kao terorist obračunava s jednom osobom koristeći najbrutalnija sredstva.

Zdravko Kedžo, predsjednik Vijeća, naveo je kako podcrtava ideju kolege Bogišića da članovi Vijeća porazgovaraju o Poslovníku o radu Programskog vijeća. Osvrnuo se na trajanje izlaganja članova Vijeća i izvjestitelja navodeći da je Poslovníkom određeno da član Vijeća, ali i izvjestitelj u raspravi smije govoriti najdulje pet minuta, ali iznimno zbog važnosti teme predsjednik Vijeća može odlučiti da smiju govoriti i dulje.

Aleksandar Milošević, član Vijeća, moli predsjednika Vijeća da tih pet minuta izlaganja uzme kao poželjni orijentir, a ne da se govornik prekida na pet i pol ili šest minuta.

Osvrnuo se na središnji *Dnevnik*, 9. rujna 2017. u kojem je objavljena reportaža o 74. godišnjici partizanskog pokolja Hrvata u Zrinu. Na taj dan partizani su upali u selo i ubili 213 Zrinjana, a ostale prognali. Naveo je kako je istražio taj događaj konzultirajući se s nekoliko knjiga i ljudi i da će im ukratko prenijeti što o tom događaju kaže povijest navodeći sljedeće:

„Zrin je veći dio II. svjetskog rata najsnažnija ustaška utvrda a njegove ustaše sudjeluju u većini zločina na srpskim civilima u Glinskoj crkvi, Grabovcu, Dvoru, Bajića Jamama te upadaju i kolju po Bosanskoj krajini. Oni su tzv. „divlji ustaše“ tj. nisu u sastavu regularnih snaga NDH, ali provode njezinu politiku.

Početak kolovoza 1941. godine ubili su 280 Srba civila u Volinju, nekoliko desetina dopremaju u sam Zrin i ubijaju ih krajem prosinca 1941. godine. Početkom 1942. godine sudjeluju u pokolju u Šegestinu gdje je ubijeno 283 ljudi o čemu piše Joža Horvat u svom djelu „Nepovratni život“.

U travnju 1942. ruše i ubijaju u selima Grabovac, Švrakarica, Brđani, Gorička i Rogulja.

U šestom mjesecu, nešto prije ofenzive na Kozaru opet ubijaju i pljačkaju desetak sela. Nakon Kozare čiste teren i zarobljavaju gotovo 200 osoba od kojih neke strijeljaju, a neke šalju u Jasenovac. Tek nakon toga narodna oslobodilačka vojska donosi odluku o napadu na Zrin gdje se odvija velika bitka između partizana i 150 ustaša. Mnoštvo mrtvih s obje strane, mjesto je razrušeno u borbi, a civili raseljeni. Bilo je pljačke i ubojstva civila“.

Naveo je kako se tu nije radilo o jednostavnom partizanskom pokolju civila.

Naveo je da je HRT zanemario kontekst cijelog događaja i nije dao sve informacije o tom događaju koji bi rasvijetlio ta ratna događanja te je izrazito jednostrano pristupio tome i netočno prikazao navedeni događaj. Jedina poruka je bila da je partizanstvo zapravo antihrvatstvo. Naveo je kako je to povijesni revizionizam koji nije stran HRT-u. Ovdje se palo ispod onoga da je nešto državna televizija jer da je to tako onda bi se ipak vodilo računa o osnovama Ustava.

Slijedom navedenoga postavio je pitanje zašto i kako je moguće da se takve stvari događaju i hoće li postojati neke posljedice za urednike i novinare te reportaže ako se utvrdi da je ovo što je on govorio istina.

Ujedno se osvrnuo i na *Vijesti na engleskom jeziku* 25. kolovoza 2017., navodeći da je u tim *Vijestima* objavljeno priopćenje udruge *U ime obitelji* Željke Markić putem otvorenog pisma premijeru gdje ona drugi put napada organizaciju u kojoj on radi tj. Srpsko narodno vijeće te traži ukidanje financiranja njihovih novina i optužuje za pronevjere i širenje mržnje prema hrvatskom narodu. Objavljena je kratka vijest o tom priopćenju bez ikakvog komentara. On kao zamjenik predsjednika SNV-a i kolega Nikola Bajtak kao urednik *Novosti* su oko 14:00 dali HINI izjavu kojom komentiraju i odbacuju optužbe Željke Markić. Naveo je kako je HINA to emitirala, a Jutarnji je to objavio na svom webu dok HRT ništa od toga prenio. Nije mu jasno kako je moguće da se emitiraju takva priopćenja bez komentara druge strane.

Osvrnuo se i na intervju s predsjednicom Kolindom Grabar Kitarović koji je objavljen u *Dnevniku*. Naveo je kako je dojam tog intervjuja da je predsjednica u intervju imala unaprijed dostavljena pitanja. Postavio je pitanje je li to točno, navodeći da je cijeli intervju bio bez imalo novinarskog žara, suprotstavljanja, propitivanja i polemčnosti.

Ivica Maštruko, član Vijeća, naveo je kako će se on osvrnuti na temu vanjske politike, a na što ga je potaknulo izlaganje kolege Šoške. Naveo je kako je primijetio da HRT već duže vrijeme nema novinara koji su specijalizirani za vanjsku politiku i koji ne samo da bi postavljali pitanja već i koji bi znalački vodili razgovore s relevantnim javnim osobama. Smatra ne samo da nema takvih novinara već i da se takve teme obrađuju površno, neanalitički i neprimjereno. HRT je kontinuirano u posljednjih nekoliko godina u nekoj fazi reformi s kadrovskim promjenama. Smatra da je situacija kaotična i kada je u pitanju vanjska politika te da treba ići specijaliziranim tečajevima i orijentacijama pojedinaca na tom području.

Naveo je kako se slaže s kolegom Bogišićem kada su u pitanju emisije iz područja o duhovnosti, s time da predlaže razmatranje mogućnosti da HRT pokrene postupak izmjene ugovora koji ima s Katoličkom crkvom, a time i s drugim vjerskim zajednicama. Evidentno je da je taj Ugovor ono što bi pravnici nazvali *societas leonina* tj. lavlje ortaštvo prema kojem jednoj ugovornoj strani pripadaju sva prava, a drugoj strani sve obveze. Treba razmotriti reviziju tog Ugovora, a time i svih drugih ugovora s ostalim vjerskim zajednicama.

Ivica Lučić, član Vijeća, naveo je kako od svoje prve sjednice u radu Vijeća pokušava apelirati na jednu vrstu dosljednosti te moli da pokušaju utvrditi kriterije kada se govori o programu i općenito o problemima ove kuće. Nema namjeru sudjelovati u kadrovanju, u raspravama o smjenama ljudi, ukidanju ili postavljanju određenih emisija jer smatra da je to posao programskog vodstva, a ne Vijeća.

Ujedno je naveo kako ne bi trebali „zlorabiti“ svoj položaj članova Vijeća i štiti neku emisiju već da, kada o tome govore, to rade argumentirano i da se zapitaju je li to stvarno toliko važno, je li to nešto bez čega se ne može, ima li što bolje i koliki je vijek trajanja određenih emisija. Smatra da trebaju voditi računa o tome da se ne fokusiraju samo na određene emisije i određene ljude jer neki članovi Vijeća gotovo uvijek i predvidljivo govore samo o određenim osobama i emisijama.

Naveo je kako i on osobno rado ne bi gledao neke emisije, ali nije u njegovoj nadležnosti određivati što će se gledati, a što ne.

Ujedno se osvrnuo na izlaganje kolegice Sever koja je rekla da na Hrvatskoj televiziji nije emitirana vijest o tome da je neka udruga branitelja tražila da se odgodi „Noć kazališta“, navodeći da ne razumije zašto bi uopće imali problem s time što nešto nije objavljeno u programima HRT-a.

Osvrćući se na izlaganje kolege Miloševića naveo je da se u svom životnom vijeku naslušao te komunističke, jugoslavenske, partizanske epike i dosta mu je toga da su komunisti i partizani činili isključivo pogreške, a druga strana činila isključivo zločine, pa kada je negdje pobijeno stanovništvo čitavog jednog kraja kao npr. u Boričevcu i Zrinu onda su to pogreške odnosno propušteno je spriječiti osvetu zbog druge strane koja je činila zločine.

Moli da se to prepusti struci i moli da se to ne naziva revizionizmom jer se pod revizionizmom misli na nešto potpuno drugo.

Što se tiče prenošenja priopćenja nevladinih udruga smatra da HRT nije tu da arbitrira između tih udruga, ali smatra da, ako te udruge imaju određenu važnost i imaju podršku javnosti, imaju i pravo biti zastupljene u javnom prostoru.

Maja Sever, članica Vijeća, navela je kako ni jednom riječju u svom izlaganju nije spomenula emisiju *Hrvatska uživo* i smatra da nije zlorabila svoj položaj članice Programskog vijeća HRT-a, te da drugi članovi Vijeća koji su o tome govorili imaju na to pravo, ali da ona to nije od njih tražila niti na bilo koji način utjecala na njih.

Zdravko Kedžo, predsjednik Vijeća, moli prisutno programsko vodstvo da odmah na sjednici odgovori na pitanja članova Vijeća na koja može, a da za ostale upite dostavi pisano očitovanje do iduće sjednice Vijeća.

Bruno Kovačević, v. d. glavnog urednika HTV 1, naveo je da bi se on o nekim ovdje postavljenim pitanjima očitovao u točki „Jesenska programska shema“ kako se ne bio ponavljao, a ono što ostane neodgovoreno dostavio bi pisanim putem.

Maja Sever, članica Vijeća, navela je da je prije nekoliko dana zatražila analizu gledanosti posljednjeg tjedna ljetne sheme i prvog tjedna jesenske sheme i te podatke ima. Moli da se za vrijeme stanke Ravnateljstvo konzultira smije li ona te podatke objaviti ili ne.

Vlaho Bogišić, član Vijeća, naveo je kako svaka točka dnevnog reda treba imati zaključak nakon rasprave. Zna da je to teško, ali smatra da o tome u buduću treba voditi računa.

Predsjednik vijeća, g. Zdravko Kedžo, određuje stanku u trajanju od 15 minuta.

Sjednica je nastavljena u 12:38.

Ad. 3. Izbor dopredsjednika Programskog Vijeća HRT-a

Zdravko Kedžo, predsjednik Vijeća, uvodno je naveo kako je Vijeće imalo nekoliko sjednica i sastanaka s temom izbora dopredsjednika Vijeća te je rezultat toga da Vijeće ima jednog kandidata za dopredsjednika, a to je kolega Nikola Baketa.

Slijedom navedenoga stavlja na glasovanje prijedlog dopredsjednika Vijeća.

Na temelju rezultata glasovanja, a skladu s člankom 8. stavkom 2. Poslovnika o radu Programskoga vijeća HRT-a, zaključuje se da je za dopredsjednika Vijeća HRT-a izabran Nikola Baketa većinom glasova članova Vijeća (sedam glasova „ZA“ i tri glasa „SUZDRŽAN“).

Ad. 4. Jesenska programska shema

Predsjednik Vijeća, g. Zdravko Kedžo, otvara raspravu o ovoj točki dnevnog reda i moli izvršitelja g. B. Kovačevića da ukratko iznese najbitnije u vezi s ovom temom.

Bruno Kovačević, v. d. glavnog urednika HTV 1, uvodno je ukratko pojasnio kako je jesenska shema rađena oko šest, sedam mjeseci. Najprije su napravili interne analize oko toga kako stoje i što se događalo proteklih nekoliko godina i zašto imaju problema s gledanošću. Nakon toga je napravljena duboka analiza javnih televizija Europe s kojima se HRT može usporediti. Podaci o gledanosti su pokazali da HRT bilježi konstantan pad gledanosti od 2003. do danas, uz iznimku jednog razdoblja kada je taj pad gledanosti zaustavljen, a odnosi se na razdoblje između studenog 2011. i kolovoza 2012. Ujedno je napomenuo da im na ruku nije išlo ni budžetiranje programa jer su na početku 2017. dobili najmanji budžet za program u posljednjih 18 godina, a na što oni nisu mogli utjecati jer je budžet za 2017. određen u listopadu 2016.

Radili su analizu gledanosti programa HRT-a te su došli do zaključka da HRT najviše gledaju osobe između 45 i 65 godina (žene –selo), zatim između 65 i 80 (žene-selo), potom između 35 i 40 (žene – grad), 50 i 60 (žene-grad), a tek onda slijede muškarci.

Na osnovu tih analiza napravili su putokaz u kojem pravcu trebaju ići u slaganju jesenske sheme te su došli do pet osnovnih točaka, a prije svega su htjeli podići proizvodnju domaćeg sadržaja pa su u prošireni prime time stavili 85% domaćeg programa.

Dosadašnje sheme nisu bili precizne u smislu stabilnosti i točnosti sheme te su zadali cilj da kod ove jesenske sheme neće biti odstupanja većih od 5%.

Ovakva jesenska shema će biti do Božića, a ako se pokaže dobrom i ostvari zadane ciljeve pretvorit će se u generičku shemu koja bi se primjenjivala u razdoblju sljedeće 4 godine s ciljem da se točno zna koji žanr je na kojem programu i u koje vrijeme.

Prime time počinje u 20:05 uz vrlo malo oscilacija što se tiče početka programa. Uveli su puno novih emisija (13) na sva četiri programa od toga 6 na HTV 1 i 6 na HTV 2.

Ujedno je istaknuo da je HRT od svih europskih javnih televizija imao najviše emisija u svojim programima (118) dok je europski prosjek 97, a američki 86. Zbog toga su se odlučili na smanjenje broja emisija, pogotovo zato što su se neke emisije preklapale u sadržaju.

Naveo je da su uveli i jednu novinu na HTV 4 u cilju praćenja vijesti na relevantan i brz način tako da se vijesti emitiraju svakih pola sata. Radi se o velikoj promjeni koja zahtijeva znatne kapacitete u ljudstvu i tehnici, ali će time moći parirati vodećim televizijama javnog servisa u Europi.

Naveo je da će odgovoriti na pitanja g. Bakete koja je postavio u svom dopisu, a u vezi s ukidanjem emisije *Hrvatska uživo*. Pa tako na pitanje koji je odjel unutar HRT-a napravio analize, navodi da je analiza napravljena na temelju izvješća Službe za gledatelje koja evidentira sve pozive gledatelja i njihove reakcije na emitirani program. Služba gledatelja je servis koji u cijelosti prenosi originalni zapis rečenog o određenoj emisiji. U razdoblju od 2010. do 2017. Služba je evidentirala 5881 poziv gledatelja u vezi s emisijom *Hrvatska uživo*. Naveo je kako ujedno imaju i analize koje dobivaju putem nezavisne agencije AGB Nielsen.

Na pitanje kada su analize finalizirane odgovorio je da se analize rade kontinuirano i o njima se izvještava programsko vodstvo. Finalizirane su u proteklih šest mjeseci s ciljem donošenja strateških odluka koje se odnose na cjelokupni program.

Na pitanje kome su analize dostavljene odgovorio je da su analize dostavljene programskom vodstvu HRT-a.

Na pitanje je li analiza rađena samo za emisiju *Hrvatska uživo* ili i za ostale emisije odgovorio je da se analize Službe gledatelja rade za cjelokupni program HRT-a. Programsko vodstvo smatra svojom dužnošću obratiti pozornost na emisije koje se po reakcijama gledatelja izdvajaju.

Na molbu, ako postoje analize i za druge emisije sličnog karaktera, da se opiše koje su to značajne razlike između emisije *Hrvatska uživo* i drugih emisija, odgovorio je da je nemoguće uspoređivati emisije na taj način jer je svaka emisija specifična s obzirom na žanr, formu, termin, ciljanu publiku i kanal na kojem se emitira.

Na pitanje g. Bakete o tome mogu li se sadržaji o nevladinim udrugama i udrugama civilnog društva nakon ukidanja emisije *Hrvatska uživo* naći u nekim drugim emisijama odgovorio je da mogu i da su povećali minutažu javnih sadržaja u tom poslijepodnevnom terminu uvodeći emisije *Dobar dan Hrvatska* i *Kod nas doma*.

Na pitanje kolegice Sever u vezi s za padom gledanosti odgovorio je da pad gledanosti nije bio prijašnjih godina, ali vjeruje da kolegica zna podatke i moli da u pravcu istinitosti tih informacija one ne zloupotrebjavaju i ne prenose pogrešno drugim medijima. HRT je bio najgledanija televizija tijekom ljeta, a u ovoj jesenskoj shemi dijele, kako koji dan, prvu ili drugu poziciju s time da se ne može reći kakva je situacija u ovih prvih devet dana jesenske sheme jer je za ozbiljne analize potrebno barem dva mjeseca.

HRT je najgledaniji kada se komparira s televizijama bivše Jugoslavije i najgledanija televizija u jugoistočnoj Europi. To su podatci AGB Nielsona.

Na pitanje gospođe Ritz zašto HRT ide više prema zabavi odgovorio je da je prije nekoliko godina na HRT-u bila predsjednica EBU-a koja je radila analizu gledanosti HRT-a i drugih televizija javnog karaktera i tada je izjavila da HRT gotovo u svim segmentima odgovara na ono što traže njegovi gledatelji, osim u pogledu zabave koje je premalo, a osobito u prime timeu. Zato su na HTV 2 uveli dvije emisije zabavnog karaktera, a na HTV 1 jednu emisiju. Što se tiče repriznih sadržaja naveo je kako ih nemaju previše, ali da je to stvar budžeta. Smatrali su da je puno svrsishodnije da budžet za program rabe u prime timeu kada najviše ljudi gleda televiziju. Okrenuli su paradigmatu koja je bila da je najviše novca, gotovo 60%, odlazilo na sadržaje izvan prime timea.

Na pitanje kolege Šoše o emisijama *Labirint* i *Global* odgovorio je da su stavljeni na HTV 4 jer su smatrali da taj program ima velik potencijal i da je takav tip emisija tj. emisija političkog predznaka u prime timeu, na tom programu dobrodošao i da će ga ljudi dobro prihvatiti što je potvrdila i gledanost jesenske sheme na tom programu koja se udvostručila.

Što se tiče pitanja g. Miloševića o događajima o Zrinu, naveo je kako to mora ispitati s kolegama u informativnom programu i odgovor će dostaviti pisanim putem.

Naveo je kako emisija *Hrvatska uživo* nije našla svoje mjesto u jesenskoj shemi jer joj je gledanost konstantno padala, pogotovo posljednjih 10 godina, a gledatelji su željeli da u razdoblju od 16:55 do ponoći ne budu samo političke emisije. Kod te emisije se događalo da obrađuje iste teme kao *Vijesti* u 17 koje su se emitirale neposredno prije te emisije. Ujedno je naveo kako su analize pokazale da ima puno pokuda na tu emisiju i njezine voditelje. Analize Službe za gledatelje od 2014. do 2017. su pokazale da su na prva tri mjesta po pokudama voditelji te emisije.

Ujedno je skrenuo pozornost da je člankom 17. Zakona o HRT-u određeno da je HRT u svom djelovanju samostalan a samostalnost se ostvaruje samostalnim obavljanjem djelatnosti te kroz programsku i uredničku samostalnost HRT-a, a naročito u planiranju i proizvodnji programa te utvrđivanju programske sheme.

Zdravko Kedžo, predsjednik Vijeća, naveo je kako programsku shemu HRT-a donosi programsko vodstvo bez mišljenja Programskog vijeća HRT-a jer je to tako određeno Zakonom o HRT-u.

Maja Sever, članica Vijeća, navela je kako će ipak zloupotrijebiti svoj položaj članice Vijeća zbog „ekipe“ koja je vrlo vrijedno stvarala emisiju *Hrvatska uživo* te se unaprijed ispričava zbog toga. Navela je kako joj je žao što v. d. glavnog urednika HTV 1 u svom izlaganju nije naveo brojne pohvale koje je dobila ta emisija od raznih pojedinaca i institucija javnog i civilnog društva, te da su urednici te emisije na proteklome *Media festivalu* najbolje rangirani voditelji medijskog prostora. Drago joj je što je g. Kovačević priznao podatke o padu gledanosti prvog tjedna jesenske sheme u

odnosu na posljednji tjedan ljetne sheme iako je opće poznato da je televizijski program tijekom ljeta manje gledan nego u hladnijim danima.

Navela je kako se pod motom *Samo lagano* na HTV 1 ukidaju informativni sadržaji te se prebacuju na HTV 4, a argumentacija koju je iznio g. Bruno Kovačević nije profesionalna argumentacija zbog čega bi se ukinuo informativni i javni sadržaj na HTV 1. Postavila je pitanje zašto ne žele politiku na HTV 1?

Navela je kako je emisija *Labirint* imala zavidnu gledanost koja je prebacivanjem te emisije na HTV 4 došla na razinu statističke pogreške. Ne vidi razlog zbog kojeg bi u ovo vrijeme zakidali gledatelje HRT-a za informativni politički magazin, unutarnju politiku i vanjsku politiku, te ih prebacivali na HTV 4 koji nije gledan i nema tu snagu jer nije dostupan u svim dijelovima Hrvatske.

Gledanost lakših sadržaja pokazuje da se odluka ovog programskog rukovodstva pokazala pravim debaklom jer gledanost novih emisija koje su pompozno najavljivane pokazuje zabrinjavajuće rezultate.

Emisije domaće produkcije, koje rade stalno zaposleni djelatnici prebacuju se na HTV 4 ili se ukidaju da bi se zamjenjivale s emisijama vanjske produkcije koje dodatno stoje te se, iako to nije u nadležnosti Vijeća, radi o bitnom podatku koji je zabrinjavajuć.

Navela je kako je žalosno što se sport proširio po svim programima dok se sadržaji kulture i vijesti iz kulture smanjuju. Nejasno joj je da ima prostora za najavljivačice programa što ne postoji ni na jednoj drugoj javnoj televiziji i ne razumije čemu to uopće služi.

Vlaho Bogišić, član Vijeća, s obzirom na to da smatra da je ostao nejasan kada je govorio o crnoj kronici, naveo je da će sada biti eksplicitniji u povodu rasprave o programskoj shemi jer će to biti programski sadržaj *via facti* kao i film *Gazda* koji nije uvršten u sljedeću hrvatsku programsku godinu, a koji će biti svakodnevni problem ove kuće.

Naveo je da je, kada je govorio o crnoj kronici, rekao da je očito da je HRT-u i drugim medijima u Hrvatskoj normalno, kada je riječ o ratnim zločinima, da se optuženicima ne dopušta da postanu *celebrity*, dok je to mnogo manje normalno kada je riječ o ljudima iz nogometne sfere pa HRT tumači i zastupa samo njihovu *celebrity* ulogu. Crna kronika je crna kronika, a onaj koji je u prostoru crne kronike treba biti i definiran u crnoj kronici i u drugim aspektima života. Ponavlja svoje mišljenje, tezu i prijedlog da se u crnu kroniku u hrvatskim društvenim uvjetima ulazi onda kad se ulazi u sudnicu, a ne kada se provodi istragi.

Naveo je kako postoje dva velika problema kada je riječ o shemi. Jedan je problem novac što smatra velikim problemom, a što su vidjeli kada je prezentiran Ugovor s Vladom RH. Naveo je kako je znao i za veliki problem HAVC-a oko kojeg je HRT pravio veliku dramu pa je sada potpuno zašutio. Potiče da se i dalje govori o tom problemu i kaže kako je to završeno.

Smatra da Hrvatski radio dobiva dramatično malo novca.

Naveo je da podržava afirmaciju ideje pozitivnog koja se provlači kroz jesensku shemu. Ujedno je spomenuo emisiju *Pozitivno* za koju smatra da može biti uzor i koja je prema njegovim saznanjima vrlo gledana te smatra da se treba držati takvih primjera.

Osvrnuo se i na talk show *U svom filmu* koji se emitira utorkom navečer, navodeći da neće govoriti o sadržaju te emisije jer su emitirane tek dvije epizode već će se osvrnuti na prvu gošću jer smatra da je to problem politike. Naveo je kako je ta gošća koja je osim što je sportašica ujedno i političarka te je u emisiji izrekla svoje dugoročne političke ambicije, što je legitimno, a tim više što su dvije prethodne političke snage imale nešto što se zove državni tajnik za sport (g. Skansi i gđa. Kostelić). Naveo je kako se ona sama pozicionirala u tome te izgovorila nešto spektakularno, a to je da su svugdje u svijetu sportaši nositelji takvih državnih funkcija. Smatra da je to vrlo zanimljiv izričaj i da se radi o velikoj politici u 20 sati navečer.

Dean Šoša, član Vijeća, zahvalio je na odgovoru u vezi s emisijom *Labirint i Global* iako se on osobno s time ne slaže jer smatra da korist koju je HTV 4 imao od prelaska tih emisija na taj program manja od štete koju je HTV 1 pretrpio zbog toga. Smatra da taj koncept nije dobar jer je misija HRT-a da takve sadržaje nudi što širem krugu ljudi što prebacivanjem tih emisija na HTV 4 više nije moguće jer HTV 4 gledaju ljudi koji inače prate takve sadržaje.

Misija HRT-a je da obrazuje svoju publiku i da zapravo pokuša zainteresirati za takve sadržaje i ljude koji to inače ne gledaju.

Služe se s v. d. glavnog urednika HTV 1 i koordinatora ostalih kanala da je gledanost bitna i da javni servis koji nije gledan nema smisla, ali smatra da je jako bitno na koji način se dolazi do te gledanosti. Gledanost mora biti jedan od prioriteta, ali cilj ne smije opravdavati sredstva jer HRT do tog cilja mora doći javnim sredstvima tj. programima koji su javnog karaktera.

Pohvaljuje to da je 85% domaćeg programa u prime timeu i služe se s time da prime time treba bolje financijski podržati u odnosu na ostale slotove koje gleda puno manje ljudi, ali smatra da prime time treba postaviti oštrije u nekakvom javnom smjeru. Opet imamo shemu u kojoj su sadržaji od neospornog javnog karaktera u 11 sati ujutro i imamo situaciju da su emisije od visokog javnog sadržaja daleko manje budžetirane nego emisije ne toliko javnog sadržaja. To treba mijenjati.

Čini mu se da je program točniji i pretpostavlja da će se neke greške rjeđe događati, ali smatra da se gubi iz fokusa nešto što je jako bitno, a to je baš taj javni karakter. Smatra da su u tom usuglašavanju među kanalima javni sadržaji prošli lošije u odnosu na druge jer kultura, znanost i obrazovanje nisu prisutni u prime timeu. Ne uskraćujući pravo glavnim urednicima da neke emisije ukidaju, a druge pokreću smatra da je strahovito značajno da te nove emisije ne budu iz sfere općologije.

Nikola Baketa, član Vijeća, zahvalio je na odgovorima na pitanja u vezi s emisijom *Hrvatska uživo* te moli da se spomenute analize dostave osobito jer se radi o analizama emitiranog programa, a Vijeće može raspravljati samo o emitiranom programu. Naveo je kako je rečeno da je bilo dosta prigovora gledatelja na tu emisiju, ali mu nije jasno je li ta Služba gledatelja isto što i Povjerenik za korisnike usluga HRT-a jer je Povjerenik u svom izlaganju jednom rekao da ukupan broj zaprimljenih prigovora ne može poslužiti kao osnova za donošenje relevantnih zaključaka o kvaliteti programskih sadržaja i usluga jer je riječ o premalom uzorku. Povjerenik je ujedno istaknuo da neki od sadržaja kojima gledatelji nisu bili zadovoljni imaju visoku gledanost pa se broj od nekoliko nezadovoljnika teško može uspoređivati.

Spomenute su reakcije medija koji su podržali ove promjene u programskoj shemi, iako on ne zna koji su to mediji jer mu se ne čini da je nova programska shema naišla na neko odobravanje.

U svom izlaganju v. d. glavnog urednika rekao je da su značajne razlike u gledanosti pa se emisije u tom smislu ne mogu komparirati, dok je u priopćenju HRT-a rečeno da je, za razliku od gledanosti nekih drugih emisija u poslijepodnevnom terminu, gledanost emisije *Hrvatska uživo* bila u stalnom padu, pa je očigledno da se ipak u tom smislu emisije kompariraju.

Ujedno je rečeno da će sadržaje koje je obrađivala emisija *Hrvatsko uživo* obrađivati emisija *Kod nas doma* iako prema opisu na mrežnoj stranici HRT-a stoji da se ta emisija bavi popularnom kulturom, glazbom, gastronomijom, modom, hobbijima, arhitekturom, dizajnom i modernom psihologijom. Neshvatljivo mu je da jedna takva emisija zamjenjuje emisiju *Hrvatska uživo* koja se bavila civilnim udrugama, civilnim društvima, nacionalnim manjinama i slično.

Postoji niz nelogičnosti u objašnjenjima HRT-a, npr. navodi se da je problem proračun koji je naslijeđen i koji je bio premalen, da bi se potom dodatni sadržaji davali vanjskim suradnicima.

Zorislav Lukić, član Vijeća, naveo je kako je o ovome već govorio, ali smatra da to treba ponoviti, a to je da HTV 3 ima noćnu stanku u emitiranju. Naveo je kako je tada zamolio programsko rukovodstvo da se ta odluka preispita te da i taj program HRT-a ima 24-satno emitiranje.

Ujedno je naveo kako je primijetio da HRT ni na jednom kanalu u prime timeu u 20:05 tijekom radnog tjedna nema igrani film. Smatra da je taj termin predviđen za igrani film pa barem na jednom od HRT-ovih kanala, a osobito stoga što to nemaju ni komercijalne televizije. Služe se s intencijom smanjenja političkih sadržaja u programima HRT-a, navodeći da više ljudi dnevno posjeti kazalište, muzeje i galerije nego što ih kupuje tiskane novine, a što pokazuje kako i HRT treba razmišljati o tome da većinski postotak stanovništva želi nešto drugo, a ne politiku.

Naveo je kako je Zakonom o HRT-u propisano da će HRT informirati javnost o političkim, gospodarskim, socijalnim, zdravstvenim, kulturnim, obrazovnim, znanstvenim, religijskim, ekološkim, športskim, i drugim događajima. Fokusiranost dijela medija na tu politiku nije odgovarajuća općem javnom interesu, ali politike ne treba i ne bi smjela biti perjanica HRT-a.

Aleksandar Milošević, član Vijeća, naveo je kako mu se čini da su teme koje se odnose na znanost, kulturu, informiranje, praćenje javnog društvenog života i politiku ovom shemom potisnute, prebacivanjem u drugi termin ili na drugi kanal, mijenjanjem urednika i novinara. HRT sve manje postaje platforma dijaloga i kritičkog razmišljanja o stvarnosti i životu ove zemlje te se jača tendencija da sve manje se prati javni interes.

Smatra da je odluka da se emisija poput *Hrvatska uživo*, s njezinom okrenutošću prema manjima i slabijima zamijeni nekim lako glazbenim stvarima, duboko politička odluka.

Ivica Maštruko, član Vijeća, naveo je kako su ga jako zaintrigirale ove rasprave o politici iako smatra da kada govore o politici i političkim emisijama treba najprije razjasniti o čemu se to točno govori. Definira li se politika samo kada se govori o političkim sadržajima ili kada se govori o radu državnih „organa“ ili mislimo na partijske strukture. Naveo je kako je svojedobno pronašao 78 definicija „politike“. Naveo je kako se svi teoretičari politike slažu da je politika zapravo svaki svjesni napor da se utječe na neki od aspekata društvenih zbivanja pa u skladu s time može se reći da su programi HRT-a u osnovi politički programi jer imamo sportsku politiku, obiteljsku, kulturnu, zdravstvenu, gospodarsku, poljoprivrednu, vanjsku, unutarnju i programsku politiku HRT-a. Sve je zapravo politika uključujući i ovu raspravu Vijeća o programskoj politici HRT-a.

Neda Ritz, članica Vijeća, navela je kako je kolega Lukić iz Zakona o HRT-u citirao da će HRT informirati javnost o političkim, gospodarskim, socijalnim, zdravstvenim, kulturnim, obrazovnim, znanstvenim, religijskim, ekološkim, športskim i drugim događajima i ona smatra da bi te teme trebale naći prostor na Prvom programu HTV-a koji se obraća cijeloj populaciji. Navela je kako HRT nema emisiju o kulturi napravljenu na način da animira i one koji nisu izravno zainteresirani za kulturu. Nove emisije u jesenskoj shemi su ležerne, zabavne, lepršave i estradne (*Žene, Oči u oči, Koktel bar, Dobar dan, Hrvatska, Kod nas doma*, pa čak i emisija *U svom filmu*). Smatra da nedostaju emisije koje bi na zanimljiv i znalčki način obrađivali određenu temu kao *Labirint* i *Global*. Smatra da je istina da su ljudi zasićeni politikom i ne zna kakav će biti rezultat toga što na HTV 4 svakih pola sata idu *Vijesti* jer nismo u ratu i zapravo će se vrtjeti jedne te iste vijesti.

Smatra da je ova jesenska shema naglasak previše stavila na ležernost i lepršavost.

Ivica Lučić, član Vijeća, naveo je da bi se priklonio kolegi Bogišiću koji je to dobro definirao, a to je pozitivan pristup društvenim procesima i događanjima bez kuknjave i negativnih sadržaja, bez malodušnosti i apatije koja je stalno prisutna u hrvatskim medijima.

Naveo je kako tu spada i tema o odlasku ljudi iz Hrvatske gdje se govori o egzodusu iako mu se čini da je to pretjerivanje pa se događa da svatko tko odlazi iz Hrvatske postaje neka vrsta nacionalnog heroja. Smatra da se tim pričama o ljudima koji odlaze iz Hrvatske zapravo samo potiče ljude na odlazak. Čini mu se da je to jedna pojava koja postaje opasna.

Ujedno je naveo da je svjestan da su ljudi iz kriminalnog miljea na neki način atraktivni medijima, ali smatra da bi ih trebalo postaviti na mjesto tj. tamo kamo pripadaju, a to je crna kronika, a ne raditi od njih *celebrityje* i zvijezde.

Naveo je da ga iritira što na HRT-u kada prenose vijest o uhićenju nekog kriminalca ne kažu da je taj uhićen već da je pao. Koristi se sleng podzemlja što je nedopustivo.

Ujedno je naveo da su informativne emisije preopširne i time postaju dosadne.

Slaže se da bi u programima HRT-a trebalo biti više ozbiljnih tema i to treba stalno ponavljati.

Naveo je kako g. Kovačević u svom izlaganju naveo da je ukinuto 17 emisija pa bi volio čuti nešto i o tim drugim ukinutim emisijama jer se u raspravi vrti samo jedna emisija.

Zdravko Kedžo, član Vijeća, naveo je kako je delikatna uloga HRT-a u činjenici, koja se ne bi smjela zlorabiti, da je HRT javni servis koji treba prikazivati emisije od javnog interesa, ali da se ne mogu stvarati programi koje nitko neće gledati ili slušati. Zlorabljenje je kada se jednom gleda javni interes, a drugi put je li emisija gledana odnosno slušana. HRT ima specifičnu i osebnju ulogu za koju se nada da će je moći ispunjavati.

Pohvaljuje točnost početaka emisija, koja je uvedena s novom jesenskom shemom i smatra da je ova jesenska shema dobar okvir i pravac kako bi trebali izgledati programi HRT-a. Jako mu je važno što je vlastiti program u prime timeu i to jako podržava. Naveo je kako Hrvatskom radiju i televiziji nedostaje politologije, a ne politike i pohvaljuje to što nema politikantstva u programima HRT-a kao prije.

Nada se da ova programska shema nije kraj ni početak, ali da je konačno kraj početaka jer Vijeće već godinu i pol dana svjedoči stalnim počecima. U tom smislu podržava novu jesensku shemu kao pravac i okvir programa HRT-a i definiranje programskih kanala.

Želi što više uspjeha u izradi generičke programske sheme koja će biti okvir za rad u iduće četiri godine ove kuće.

Vlaho Bogišić, član Vijeća, naveo je kako bi volio skrenuti pozornost na neke stvari koje su proizašle iz ove rasprave, a to je da se zapostavlja Hrvatski radio koji također ima svoju programsku shemu, te kada bi se svi programi HRT-a držali središnjega odnosno Prvog programa HR-a stvari bi bile jednostavnije. Samim time što ne uočavaju probleme u programima Hrvatskog radija ne znači da ih nema, ali smatra da treba skrenuti pozornost na važnost tih programa pa ističe program HR 3 kao jedini suvisli organizirani kulturni program.

Zdravko Kedžo, član Vijeća, naveo je da se priključuje toj raspravi jer je on veliki zagovaratelj Hrvatskog radija.

Nikola Baketa, član Vijeća, naveo je da se želi referirati na ono što je predsjednik Vijeća rekao o politikantstvu, navodeći da se slaže s time. Ujedno se osvrnuo na argumentaciju kolege Lukića da je kupovina dnevnog tiska manja od odlaska u kazalište što pokazuje da građani nisu skloni političkim temama, kao argument za podržavanje micanja politike s HRT-a, navodeći da on smatra da se kreće od pogrešne pretpostavke da je dnevni tisak isključivo politički i da ga građani ne kupuju zato što je politički, dok on smatra da je dnevni tisak uglavnom šund i to je razlog zašto ga ljudi ne kupuju. Smatra da se ne mogu proglašavati sve teme prepolutičkima, ali smatra da tim temama treba pristupiti na stručniji i profesionalniji način.

Zorislav Lukić, član Vijeća, zahvalio je kolegama na ispravku njegovih neprecizno izrečenih misli. Naveo je da je, kada je govorio o potrebi umanjenja prostora za politiku, mislio na dnevnu politiku pa se u tom smislu želi preformulirati. Zauzima se za ozbiljnije rasprave o politici kao disciplini, povijesti politike itd.

Bruno Kovačević, v. d. glavnog urednika HTV 1, zahvalio je svima na konstruktivnom dijalogu te naveo da će im neke informacije s današnje sjednice sigurno pomoći u poboljšanju programske sheme. Naveo je kako se kolegica Sever pogrešno izrazila kada je rekla da on ne želi politiku na HTV 1 jer on želi politiku na tom programu, ali s mjerom jer su od sedam sati programa pet sati je bilo informativnog programa. Smatra da je to previše jer ni za vrijeme rata nije bilo toliko informativnog programa. Ujedno je naveo da je kolegica Sever netočno rekla da se dogodio pad gledanosti jer se ne uspoređuje gledanost proljeće-ljeto, ljeto-jesen, jesen-zima, nego se rade analize određenih razdoblja tekuće godine s prošlom godinom pa će tek za tri mjeseca moći usporediti jesen 2017. s gledanošću programa u jesen 2016. godine. Ponovno je napomenuo da je HRT bio najgledanija televizija ovo ljeto.

Naveo je da gledatelji nisu zakinuti za *Vijesti iz kulture* jer ti sadržaji imaju svoje mjesto i u drugim emisijama, a *Vijesti iz kulture* su u proljetnoj shemi trajale osam minuta, u ljetnoj shemi 10, a sada su ponovno vraćene na osam minuta.

Osvrnuo se i na izlaganje g. Bogišića koji je spomenuo emisiju *U svom filmu* i prvu gošću te emisije Sandru Perković. Naveo je kako je pribilježio vrhunske sportaše koji su bili ili jesu u visokoj politici (ministri, dopredsjednici stranaka) pa je tako kao primjere naveo atletičara Sebastiana Coea iz Velike Britanije, Beckenbauera u Njemačkoj, u Kini gimnastičara Li Ninga, u Slovačkoj se pretprošli premijer bavio vrhunskim sportom itd.

Zatim se osvrnuo na izlaganje kolege Šoše koji je rekao da bi došao do cilja bolje gledanosti javnim sredstvima odnosno javnim sadržajima u prime timeu, navodeći kao primjer javne sadržaje koji se prikazuju ponedjeljkom na HTV 1: dokumentarni serijal *Čuvar dvorca*, nakon toga domaći dokumentarac o hrvatskim premijerima, zatim se prikazuje *Otvoreno*, *Dnevnik 3*, pa Romano Bolković. Naveo je kako većina onoga što se prikazuje u prime timeu na HTV 1 jest javni sadržaj, a slično je i na drugim programima.

Ujedno je naveo da je *Labirint* imao gledanost negdje oko 2%. Odlučili su *Labirint* i *Global* prebaciti na HTV 4 kako bi ga pojačali i smatra da će tu gledanost ta emisija postići i na tom kanalu nakon nekog vremena.

Naveo je kako je g. Baketi na pitanja odgovorio u prvom dijelu te mu, ako nije razumio, može još pojasniti ili će mu odgovore dostaviti pisanim putem.

Naveo je kako su dvije trećine pozitivnih kritika na jesensku shemu.

Ne slaže se s izjavom g. Miloševića da je politika potisnuta i da je sve manje kritičkog razmišljanja jer se *Otvoreno* prikazuje svaki dan, *Tema dana*, *Dnevnik* i niz drugih emisija u kojima ima kritičkog propitivanja.

Ujedno se osvrnuo na izjavu g. Miloševića da je odluka o ukidanju *Hrvatske uživo* politička odluka, navodeći da je odluku o ukidanju donio programski kolegij pa je, ako je to tijelo političko, onda i ta odluka politička.

Što se tiče pohvala i pokuda za emisiju *Hrvatska uživo* naveo je da su u zadnje dvije godine stigle 124 pokude, 2016. sedam pohvala, a 2017. godine dvije pohvale, s time da je jedna od tih pohvala glasila: „*Jako sam se razveselio što danima u emisiji Hrvatska uživo nema Maje Sever*“.

Gđa Ritz se osvrnula na vijesti svakih pola sata, navodeći da nismo u ratu, iako je to uobičajeno na CNN-u i BBC-u. Naveo je kako smatra da je to potrebno, pogotovo u današnjem svijetu te da je gledanost narasla. Slaže se s time da vijesti treba češće osvježavati i na tome će raditi.

Maja Sever, članica Vijeća, navela je kako je ovdje očito normalno vrijeđati zaposlenike i djelatnike koji su radili svoj posao pa se pita treba li ona pročitati popis svih udruga koje su dale potporu emisiji *Hrvatska uživo*. Neshvatljivo joj je da njezin nadređeni urednik čita ovakve stvari i ne zna zbog čega je to tako. Postavila je pitanje treba li ona čitati pisma koje su poslale udruge osoba s invaliditetom, udruge civilnog društva u kojima vrijeđaju odluku uredničkog vodstva o ukidanju emisije *Hrvatska uživo*.

Zdravko Kedžo, predsjednik Vijeća, predlaže da Vijeće donese zaključak kojim prima na znanje Izvješće o programskoj shemi te predlaže programskom vodstvu kuće da se uzmu u obzir primjedbe članova Vijeća iznesenih na današnjoj sjednici.

Aleksandar Milošević, član Vijeća, naveo je kako se ne može odmah odrediti prema ovakvom zaključku, ali mu se čini da predloženi zaključak ne odražava svu onu kritičnosti i sva ona pitanja koja su postavljena u prethodnom vremenu. Predlaže da odgode donošenje zaključka jer mu predloženi ne odgovara.

Zdravko Kedžo, predsjednik Vijeća, naveo je kako ne mogu odgađati predlaganje zaključka o ovoj točki dnevnog reda te da, smatraju da je predloženi zaključak neprihvatljiv, mogu predložiti drugačiji. Ponovno predlaže da Vijeće donese sljedeći ZAKLJUČAK:

Programsko vijeće prima na znanje Izvješće o jesenskoj programskoj shemi HRT-a te traži od programskog vodstva HRT-a da se uzmu u obzir sve primjedbe članova Vijeća s današnje sjednice. Vijeće traži da se članovima Vijeća odgovori na danas postavljena pitanja koja su ostala neodgovorena.

Vlaho Bogišić, član Vijeća, naveo je kako polako gubi strpljenje, ali dok on ne predloži napismeno kako vidi rad Vijeća, ne bi znao izlaz iz ove situacije nakon ove dobre rasprave. Nije zadovoljan načinom kako Vijeće funkcionira.

Zorislav Lukić, član Vijeća, naveo je kako je stvar vrlo jednostavna. Predsjednik Vijeća je dao prijedlog zaključka pa stoga predlaže da o tom zaključku i glasuju.

Predsjednik Vijeća, g. Zdravko Kedžo, predlaže da glasuju o zaključku.

„ZA“ predloženi zaključak glasovala su tri člana Vijeća pa predsjednik Vijeća konstatira da predloženi zaključak nije prihvaćen.

Konstatira se da je sjednicu Vijeća napustio g. Ivica Lučić.

Ad. 5. Hrvatski jezik u programima Hrvatske televizije i Hrvatskog radija

Zdravko Kedžo, predsjednik Vijeća, otvara raspravu o ovoj točki dnevnog reda uz napomenu da je Izvješće dostavljeno članovima Vijeća pet dana prije sjednice.

Tihomir Janjić, voditelj Službe za jezik i govor HRT-a, zahvalio je na pozivu i na prigodi da ova tema još jednom bude predmet rasprave na sjednici Vijeća jer je Vijeće zadnji put o ovome raspravljalo u studenome 2014. Naveo je kako često mogu čuti i po portalima čitati rečenice poput „*kvaliteta jezika i govora na HRT-u nikad gora; novinari ne znaju standardni jezik; novinari ne znaju govoriti*“ i sl., a takve rečenice su se mogle čuti i na samim sjednicama Vijeća uz argument da su prigovori korisnika na jezik i govor među brojnijim prigovorima te je time zaključeno da su novinari nepismeni. Ne slaže se s time i smatra da ne bi smjeli generalizirati na taj način jer program nije niti samo dobar niti samo loš. Kvaliteta jezika i govora varira od emisije do emisije odnosno od pojedinca do pojedinca i to treba uzeti u obzir kada se o tome govori. Naveo je kako se osnovna djelatnost HRT-a provodi kroz jezik i govor pa je i normalno da su najčešći prigovori korisnika upravo na jezik i govor. Uz količinu programa koje HRT proizvodi odnosno uz tri programa koja emitiraju 24/7 i jedan televizijski program koji emitira 20 sati na dan, sve radijske kanale i Nove medije smatra da moraju biti dopuštene i pogreške, ali je bitno da se iz tih pogrešaka uči i da se one ne ponavljaju. Osobno smatra da je većina programa dobra i da je kvaliteta jezika i govora većinom prihvatljiva, negdje visoka, a negdje vrlo visoka jer HRT, a pogotovo Služba za jezik i govor odnosno fonetičari i lektori tu ulažu golem napor.

Na svim kanalima HRT-a (HTV, HR, novi mediji) lektorira se mnoštvo sadržaja, počevši od informativnog, mozaičkog, zabavnog, školskog programa itd. Lektoriraju se svi dokumentarni filmovi u produkciji HRT-a (oko 60 dokumentarnih filmova mjesečno), lektorira se ukupan strani podslovljeni program (oko 12 sati programa dnevno). U razdoblju od 2014. do danas, fonetičari su primili na vježbe oko 330 govornika u Zagrebu i regionalnim centrima Split, Osijek i Pula s kojima se individualno radilo. Radi se o kontinuiranoj edukaciji kojom se stvaraju govornici. Dodatno, od 2015. i 2016., fonetičari iz HRT Centra Pula i HRT centra Split odlazili su u HRT Centar Rijeka te HRT centar Šibenik i Knin kako bi i tamo održavali govorne vježbe. Centar Zadar, Dubrovnik te Čakovec i Varaždin dijelom su zakinuti jer nemaju stalnu uslugu fonetičara i govornih vježbi.

Onaj dio programa koji je u skladu s preporukama, ocjenama i procjenama Službe za jezik i govor je dobar i tu je kvaliteta prihvatljiva, visoka ili čak vrlo visoka. Mnogi novinari, urednici, komentatori, spikeri pa i gosti voditelji koji participiraju u programu, poštuju lektore i fonetičare, surađuju s njima, drže se pravila struke i proizvode program u skladu s kriterijima.

Postoje, međutim, i dijelovi programi gdje situacija nije tako dobra. Postoje govornici čiji govorni status nije trenutačno prihvatljiv, ali i oni čiji govorni status nikad neće biti prihvatljiv jer se radi o velikim govornim poremećajima i pogreškama koje se ne mogu ispraviti.

Postoje i novinari koji nisu došli na HRT putem audicija te oni koji ne uče i stalno rade iste pogreške ili nisu motivirani za učenje. Smatra da sve to pridonosi nemogućnosti brzog podizanja kvalitete jezika i govora, ali da ipak ne možemo generalizirati i reći da kvaliteta jezika i govora na HRT-u niska ili visoka jer ona varira. Naveo je kako se ne mogu uspoređivati, što mnogi često čine, s tzv. „zlatnim dobom“ Televizije Zagreb jer su tada većinu programa ostvarivali profesionalni govornici, a programa je bilo znatno manje s time da je danas i publika drugačija.

Tijekom 2015. i 2016. pokrenuto je nekoliko projekata s ciljem podizanja kvalitete jezika i govora u programima HRT-a kao npr. *Projekt upravljanja kvalitetom jezika, govora i pisma na HRT-u*, ali nažalost Projekt nije do kraja proveden, odnosno nije ušao u operativnu fazu.

Drago mu je što u ovom trenutku može reći da ima podršku novog rukovodstva HRT-a, da je ono upoznato s projektima koji kao cilj imaju podizanje kvalitete jezika i govora na HRT-u.

Naveo je kako smatra da HRT ide u dobrom smjeru jer je taj obveza takvog projekt uvrštena i u prijedlog novog Ugovora s Vladom RH što je još jedan pokazatelj odlučnosti i volje programa i rukovodstva da se uvede što više reda u upravljanje kvalitetom jezika i govora.

Standardni jezik i retorički pravilan govor se uči jer je on rijetkim osobama urođen. Smatra da se taj standardni jezik, kao sredstvo javne komunikacije, jedino može i čuti na HRT-u jer je iščeznuo iz drugih sfera javne komunikacije počevši od vrtićkog, školskog i fakultetskog odgoja.

Neda Ritz, članica Vijeća, navela je kako je pratila ovo područje i kao novinarka i kao urednica te sada kao članica Programskog vijeća HRT-a te smatra da Hrvatska radiotelevizija posvećuje veliku brigu ovom području, a što je vidljivo iz organizacije Službe za jezik i govor, suradnje sa znanstvenicima i pokretanjem projekata u tom području. Izvještaj je vrlo zanimljiv i drago joj je da je iskreno napravljen bez ulagivačkih floskula.

Skreće pozornost na stranicu 6. navedenog Izvješća u kojem stoji sljedeće:

„Dijelu govornika su, zbog odmaka u zagrizu, savjetovane konzultacije s ortodontom i ortodontsku terapiju, kao preduvjet za ostvarivanje dikcije primjerene standardu HRT-a.

Dio navedenih govornika je nakon terapije primljen na edukaciju kod fonetičara ili se edukacija temeljila na drugim čimbenicima govornog i govorničkog statusa.

Dio govornika je fonetičarima „nametnut“. Odnosno, iako je ponekad procjena fonetičara da je početni status neprihvatljiv u tolikoj mjeri da je edukacija neisplativa, da fonetičari ne mogu stajati iza tog rada te da će i nakon edukacije govorni status govornika biti neprihvatljiv za program HRT-a, za određeni dio govornika se inzistiralo na govornim vježbama.“

Smatra da je upravo to najveći problem jer je neshvatljivo da se nameću ljudi koji nisu sposobni za govor. Smatra da bi Vijeće trebalo dati podršku Službi za jezik i da joj se treba omogućiti da se njezine preporuke i sugestije uvažavaju.

Zorislav Lukić, član Vijeća, najprije je čestitao g. Janjiću na ovom Izvješću u smislu njegove sadržajnosti i ozbiljnost kao i u svakom drugom segmentu. Naveo je kako je on osobno uvjerenja da je Hrvatska radiotelevizija i dalje najbolji promicatelj hrvatskog jezika. Svjestan je i problema na koje je i g. Janjić upozorio u svom Izvješću te će se i on usmjeriti na jednu pojavu koju kategorizira kao veliku pošast. Radi se o rečeničnoj melodiji - svaka rečenica ima točku, a kada govornik dođe do točke on svoj glas mora spustiti. Ta pošast se proširila iz engleskih televizija tako da govornik govori kao da točke nema odnosno umjesto pet rečenica čuje se samo jedna rečenica. Ta pojava potpunog nepoštovanja interpunkcijskih znakova, u prvom redu točke, prisutna je i na HRT-u u maloj mjeri, ali smatra da je ona u potpunosti zagospodarila u športskom programu. Moli da se tome suprotstave svim mogućim sredstvima jer je takav govori u suprotnosti svemu čemu govor treba služiti, a to je razumljivost.

Naveo je kako u Izvješću stoji sljedeća rečenica:

„Mnogi novinari i urednici svakodnevno rade iste pogreške – godinama. Ne usvajaju nova znanja i pravilne jezične oblike te se time cijeli proces lekture vrti u krug.

Dio govornika na HRT-u ne pamti, ne prihvaća, zanemaruje ili ne provodi upute fonetičara.“

Postavio je pitanje zašto na takvo postupanje radnika nema nikakve reakcije rukovodstva. Po sadržajnom aspektu govornik koji ne želi prihvatiti upute fonetičara ne bi smio na televiziji govoriti.

Naveo je kako će upozoriti na neke pogreške kao npr. da se autocesta od Zagreba do Splita ne zove „Dalmatina“.

Ujedno je upozorio da se izvan HRT-a proširila pojava da se naši festivali nazivaju engleskim načinom kao npr. *Motovun film festival*, *Vukovar film festival* itd., iako je pozitivno da se jedna voditeljica u emisiji iz kulture tome suprotstavlja na način da izgovara hrvatske nazive tih festivala što pokazuje da HRT može pedagoški djelovati kako bi se te pojave pokušale spriječiti.

Nikola Baketa, član Vijeća, naveo je kako je ranije razgovarao s kolegom Janjićem u vezi s jednim problemom koji je njemu upao u oči iz dostavljenog Izvješća, a to je da lektura postaje redaktura gdje Služba za jezik i govor mora ispravljati osnovne fakte novinarima, s čime se dodatno opterećuju. Postavio je pitanje postoji li neki način unutar kuće da se na to utječe odnosno da se novinare educira da prije slanja teksta na lekturu provjere neke osnovne fakte.

Vlaho Bogišić, član Vijeća, naveo je kako je ova tema za članove Vijeća koji su iz ovog područja vrlo zanimljiva i mogla bi biti simpozijaska, ali da je to ujedno i politička tema.

Naveo je kako su predsjednik Vijeća i on sudjelovali u izradi Prijedloga ugovora s Vladom RH i predlagali su da to gradivo bude obrađeno u obliku posebnog dokumenta, ali da je ono obrađeno na drugačiji način od onoga kako su oni predlagali. Naveo je kako su predlagali da se izradi poseban dokument o tome, a ne da se pokreće projekt te da se taj dokument koncentrira na minimalne konkretne momente te da nešto što je dobro bude još bolje kao npr. da rečenice ne počinju s „pa“ itd.

Umjesto toga dobili smo ono što su zagovarali g. Radman, gđa Zlatar Violić i njima slični geniji da se uvijek iznova rade projekti koji će završiti u nekoj dalekoj budućnosti.

Najveća važnost Hrvatske radiotelevizije, kada je riječ o slobodi jezika i govora, jest da je ona zbog tehnologije vrlo utjecajan mediji koji zastupa slobodu, širinu i kvalitetu hrvatskog jezika i njegovih izričaja.

Naveo je kako su se prije stotinu godina, u vrijeme kada su Konavljani formirali svoju zajednicu u Kaliforniji, Norvežani odvojili od Šveđana te su se do pokretanja televizije mučili kao i Hrvati i drugi novoštokavski govornici da se što više razlikuju, te su, kad su dobili svoju nacionalnu televiziju, uspostavili nešto što traje do danas. To je njihov središnji televizijski dnevnik koji jedva itko razumije, ali su unatoč tome uporni u izgovaranju jednog sata tog novog govora, jednog parastandardnog jezika.

Snaga hrvatskog jezika je četiristogodišnja i u svom javnom servisu nemamo takvih problema, ali imamo ozbiljnih problema koji se ne tiču ortodonata i fonetičara već stilematike odnosno funkcionalnih stilova.

Podržava Službu za jezik i govor HRT-a i predlaže da ta služba uredi nazive emisija u prezentiranoj jesenskoj shemi HRT-a.

Dean Šoša, član Vijeća, naveo je kako je ovo Izvješće Službe za jezik i govor pročitao s velikim interesom i da je ono je za njega donekle zastrašujuće jer je sukus tog izvješća taj da postoji Služba koja radi svoj posao jako dobro i kvalitetno te da postoji televizija koja godinama ne prihvaća sugestije te Službe jer postoje situacije kada se nekoga prečacima gura na ekran, a da se pri tome zaboravljaju neke vrlo važne stvari.

Žao mu je što na sjednici više nisu prisutni glavni ravnatelj i v. d. glavnog urednika HTV 1 jer su oni instanca koja bi trebali čuti ove prigovore te da su oni ti koji te prigovore mogu i prihvatiti.

Smatra da je ova tema zaslužila posebnu sjednicu na kojoj bi trebali biti prisutni oni koji i odlučuju o svemu jer smatra da je bez tih osoba sada ova rasprava besmislena.

Ujedno smatra da članovi Vijeća uključujući i njega nisu dobro reagirali na grubo vrijeđanje članice Vijeća Maje Sever.

Zdravko Kedžo, predsjednik Vijeća, naveo je da se on, kao onaj koji je zagovarao tematsku sjednicu o jeziku i govoru na HRT-u i koji je često govorio o problemu jezika i govora na prijašnjim sjednicama Vijeća, danas iz osobne frustracije s primjesama srama i stida što o tome treba govoriti nakon četiri sata rasprave, neće javiti za riječ.

Tihomir Janjić, voditelj Službe za jezik i govor HRT-a, naveo je kako je dojam da su im određeni govornici „nametnuti“ možda prejaka riječ jer im nitko od urednika niti od rukovodstva u proteklim godinama nije naredio da moraju raditi s nekim određenim govornikom. Ponekad se dogodi da takvi, neprihvatljivi, govornici izidu u eter te Služba za jezik i govor iz želje da program bude što kvalitetniji vježba i s tim osobama, znajući da je to uzaludno.

Osvrnuo se na izlaganje g. Lukića u vezi s intonacijom u izjavnim rečenicama, navodeći da to uglavnom proizlazi iz čitanja umjesto govora. Osnovno retoričko pravilo je da treba govoriti, a ne čitati jer se upravo govorom dobiva prava intonacija.

Što se tiče autoceste „Dalmatina“ naveo je da se neki izrazi jednostavno „uvuku“ pa ih i novinari počnu rabiti, navodeći kao primjer „kockaste navijače“.

Osvrnuo se i na izlaganje g. Bakete o tome da lektori nekada redigiraju tekstove, navodeći da se to ne radi zbog neznanja novinara već stoga što se zbog brzine odvijanja programa ne stigne uvijek sve provjeriti prije slanja na lekturu.

Žao mu je što g. Bogišić ima takvo stajalište o formi projekata jer on smatra da je to dobar i najbrži način da se definiraju procesi, kriteriji i prosudbe koji su potrebni da se stvari usustave.

Zdravko Kedžo, predsjednik Vijeća predlaže da Vijeće donese sljedeći:

ZAKLJUČAK

Programsko vijeće prihvaća Izvješće Službe za jezik i govor te preporučuje vodstvu HRT-a da u najvećoj mjeri prohvati smjernice i preporuke iz navedenog Izvješća.

Predsjednik Vijeća konstatira da je Vijeće jednoglasno, glasovima svih nazočnih članova Vijeća (devet glasova „ZA“) prohvatalo gore navedeni zaključak.

Ad. 6. Razno

Vlaho Bogišić, član Vijeća, moli da Hrvatska radiotelevizija prenosi polufinale i finale prvenstva Europe za odbojkašice koje je u tijeku i na kojem je hrvatska reprezentacija ostavila dobar dojam. Smatra da smisao razvijanja sportske kulture i želje gledatelja HRT-a nije samo u tome da se ta sportska događanja prenose samo kada u njima sudjeluje hrvatska reprezentacija, a osobito zbog činjenice da je nedavno muško finale bilo vidljivo na programu HRT-a.

Maja Sever, članica Vijeća, u skladu s novim postupcima koje je započeo g. Bruno Kovačević na ovoj sjednici, moli da stručne službe HRT-a u pisanom obliku dostave članovima Vijeća Izvješće Službe gledatelja o njegovu prijenosu Wimbledona.

Nikola Baketa, član Vijeća, osvrnuo se na neprimjereni pristup tijekom prijenosa utakmice Dinamo-Skenderbeu kada je komentator HRT-a rekao da su prošla ona vremena kad smo Albance smatrali sladoledarima i pekarima. Smatra da su takve šovinističke izjave neprimjerene.

Ujedno je naveo da na mrežnoj stranici HRT-a, na kojoj se objavljuju razni sadržaji, nema nikakvog osvrtu ili refleksije na vijesti koje se ondje postavljaju kao npr. vijest o izjavi saborskog zastupnika koji je rekao da bi on strijeljao, ali da nažalost nemamo još uvijek takvu državu. Vijest je objavljena bez ikakvog komentara HRT-a na tu izjavu.

Neda Ritz, članica Vijeća, postavila je pitanje tko sastavlja tekstove koji se emitiraju na *krol* traci ispod svih emisija kao informacija. Smatra neprimjerenim da u središnjem *Dnevniku* koji je jedna ozbiljna emisija, na toj traci ispisuje da će se japanska princeza udati sljedeće godine ili da je Clooney dobio dvoje djece i sl. Radi se o banalnim žutim informacijama koje nisu primjerene *Dnevniku*.

Zdravko Kedžo, predsjednik Vijeća, naveo je kako je Vijeće u vremenu između dviju sjednica zaprimilo i Izvješće o radu HTV-ova studija Split tijekom požara u Splitu i okolici 17. i 18. srpnja 2017. Naveo je da je on zatražio predmetno Izvješće kako bi utvrdio postoje li protokoli postupanja HRT-a u takvim izvanrednim situacijama te da je to Izvješće pokazalo da je Radio Split u to izvanredno vrijeme informirao građane Splita u tolikoj mjeri da u oni o njemu u potpunosti ovisili, ali

da je problem što se na nacionalnoj razini pokušava što više toga obuhvatiti pa je bilo određenih problema u komunikaciji i naručivanju javljanja u programe HRT-a te problema s tehnikom.

Stoga predlaže da Vijeće donese sljedeći

ZAKLJUČAK

1. Programsko vijeće prihvaća Izvješće o radu HTV-ova studija Split tijekom požara u Splitu i okolici 17. i 18. srpnja 2017.
2. Programsko vijeće predlaže vodstvu kuće da u idućem razdoblju izvijeste Vijeće o postojanju protokola ili ažuriranog protokola o načinu rada HRT-a u izvanrednim situacijama te mjestu i ulozi HRT-ovih centara u tim izvanrednim situacijama.
3. Programsko vijeće HRT-a smatra da su se djelatnici HRT-ova centra Split uspješno nosili s izvanrednom situacijom tijekom požara u Splitu i okolici.

Predsjednik Vijeća konstatira da je Vijeće jednoglasno, glasovima svih nazočnih članova Vijeća (devet glasova „ZA“) prohvatalo gore navedeni zaključak.

Zdravko Kedžo, predsjednik Vijeća, naveo je kako je 22. rujna 2017. istekao rok Agencije za elektroničke medije za iskazivanjem interesa za privremeno eksperimentalno emitiranje u digitalnoj radiodifuziji radijskog programskog kanala. Predlaže da se HRT na taj poziv javi s pismom namjere i zainteresiranošću za sudjelovanje u tom procesu.

Dobio je informaciju od HRT-a da se zbog pogreške tehničke prirode Hrvatski radio se u tom roku nije javio na taj Poziv, ali da će to uraditi u što kraćem roku.

Naveo je kako su se na tu digitalizaciju javilo 25 lokalnih radija bez HRT-a. Smatra da HRT treba sudjelovati u tom procesu jer su nacionalni javni servisi u Europi predvodnici informatizacije te mu je neprihvatljiva ideja da HRT nije nezainteresiran za digitalizaciju jer to nije točno.

Nikola Baketa, član Vijeća, smatra da Vijeće treba dati podršku kolegici Sever jer je Vijeće i prije osuđivalo verbalne napade na novinare HRT-a bez obzira na to što mislili o ukidanju njezine emisije. Ujedno je podsjetio da Vijeće nije dobilo nikakvu informaciju o Pravilniku o korištenju društvenih mreža o kojem je raspravljalo na prošloj sjednici iako im je rečeno da će do ove sjednice dobiti informaciju o tome.

Zdravko Kedžo, predsjednik Vijeća, naveo je kako se kolegici Sever nije ništa dogodilo da bi je Vijeće moralo braniti i podupirati.

Nikola Baketa, član Vijeća, naveo je da kolegicu treba braniti od javnih napada jer su i prije osuđivali takve napade.

Aleksandar Milošević, član Vijeća, naveo je kako je kolegicu Sever vrlo grubo i oštro napao zastupnik HDZ-a Petar Škorić i žao mu je što se kuća sama nije našla pozvanom i prozvanom te uputila nekoliko riječi zamjerke Škoriću i pružila zaštitu kolegici Sever. Smatra da je kuća trebala reagirati.

Zdravko Kedžo, predsjednik Vijeća, naveo je kako se u tom dijelu slaže s kolegom Miloševićem i spreman je vodstvu kuće uputiti zaključak da se radi o propustu jer nisu reagirali na taj napad na kolegicu Sever.

Ujedno je naveo kako je i on tražio da se očituju o napadu saborskog zastupnika Bojana Glavaševića da je HRT šešeljevsko-miloševićka kuća pa se ipak nisu očitovali niti branili od tih napada.

Vlaho Bogišić, član Vijeća, naveo je kako postoji razlika između vodstva Vijeća i člana Vijeća pa s obzirom na to da je to pitanje postavio dopredsjednik Vijeća g. Baketa smatra da bi trebali primiti

ispriku zbog onoga što je najavljeno, a nije ostvareno, a to je informacija o Pravilniku o korištenju društvenih mreža.

U slučaju Radija Okučani, na koji se kolega Baketa referirao, naveo je da on smatra da se i tada kada je natporučnik hrvatske vojske napao novinarku HRT-a, kuća držala suzdržano. Smatra da bi u svim slučajevima napada na novinare ove kuće vodstvo kuće trebalo reagirati i imati određeni kodeks, ali to se odnosi i na situacije kada ova kuća sama vrijeđa neke od njih u svojim programima.

Zdravko Kedžo, član Vijeća, naveo je da se slaže s time da Vijeće treba dobiti informaciju o Pravilniku o korištenju društvenih mreža.

S obzirom na to da se više nitko nije javio za riječ zahvalio je svima na sudjelovanju u raspravi i zaključio sjednicu u 15:00.

Zapisnik sastavila:

Mirjana Bujdo Vađina, dipl. iur.

**Predsjednik
Programskog vijeća HRT-a**

Zdravko Kedžo, dr. sc.